

TÜRKİYE e-DEVLET'E HAZIR DEĞİL

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından hazırlanan rapora göre Türkiye, e-Devlet hazırlıkları konusunda sınıfta kaldı. e-Devlet'e hazır olma endeksinde Türkiye 60. sıradan 76. sıraya düştü. Kendi bölgesinde yer alan 16 ülkenin sıralamasında ancak 10. olabilen Türkiye, bölge ortalamasının da altında kaldı. İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri, Kıbrıs, Bahreyn, Ürdün, Katar, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Lübnan sıralamada Türkiye'yi geride bıraktı. e-Devlet'e hazır bulunma değerlendirmesinde önemli aşamalar olarak değerlendirilen geniş bant internet erişiminin yaygınlaşması ve bilgisayarlaşma oranının artışı düşük kalması Türkiye'nin sıralamanın sonlarında yer almasına neden oldu.

"BM e-Devlet'e Bakış 2008" (UN e-Government Survey 2008) Raporu yayımlandı. BM Ekonomik ve Sosyal İşler Grubu tarafından hazırlanan raporun giriş bölümünde tüm dünyada ülkelerin e-Devlet uygulamalarını geliştirmek için çaba sarf ettiklerinin görüldüğü belirtilerek, sadece bazı ülkelerde e-Devlet hizmetlerine yönelik altyapı yatırımı yapıldığı kaydedildi. 2008 yılında gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin bazılarının yeni uygulamalar için kamu görevlilerini eğitmek üzere kaynak ayırdığı belirtildi.

Raporda, e-Devlet uygulamalarına dönük altyapı faaliyetleri arasında, kamu kuruluşlarının kendi bünyelerinde ihtiyaç duyduğu altyapının sağlanmasının yanında kamu ile yurttaşlar arasında köprü olacak altyapının da önemli olduğu vurgulandı. Raporda, bilgi paylaşımı için geniş bant internet erişimine ulaşılabilirliğin önemine işaret edildi.

Ağ Devleti Yapısı

"Bilgi yönetimi" kavramını, "doğru bilginin, doğru zamanda, doğru formatta, doğru kişiye ulaştırılması için doğru stratejiler" olarak tanımlayan raporda, günümüzde kamunun "bilgi yönetimi" kavramına özel sektörden

daha fazla ihtiyaç duyduğu ifade edildi. Bilgi ekonomisi adı verilen yeni gelişmelere uyum sağlanması için; devlet kurumlarının, yeni stratejiler yaratması gerektiği dile getirildi.

"Ağ Devleti"ni, kamu yararının artırılması için toplumun tüm katmanlarındaki yaratıcı çabaları birleştiren bir eylem yönetimi olarak ortaya koyan raporda, "Ağ Devlet, geleneksel yollardan hizmet veren model yerine kalitenin artırılmasına vurgu yapar. Yeni devlet paradigması, yönetim süreçlerinin tüm devlet birimlerinde yatay ve dikey ilişkilendirilmesini zorunlu kılıyor. Ancak bu şekilde büyük ölçekli tasarruf ve servis kalitesi sağlanabilir" denildi.

Avrupa Kıtası e-Devlet'e Hazır

Geniş bant internet erişimi altyapısı yatırımları yapan Avrupa ülkelerinin e-Devlet'e geçiş için hazır bulunma kriterlerinde 0.6490 puan ile ilk sırayı aldığı, Güney ve Kuzey Amerika'nın 0.4936 puan ve Asya'nın ise 0.4470 puan ile Avrupa'yı takip ettiği belirtildi. Dünya ortalamasının 0.4514 puan olduğu kaydedilen raporda, Okyanusya ve Afrika'nın dünya ortalamasının altında kaldığı belirtildi.

Rapora göre, Türkiye e-Devlet'e hazır olma kriterleri bakımından 76. sırada bulunuyor. e-Devlet'e en hazır ülke İsveç olurken, Danimarka, Norveç ve ABD arkasından geliyor. Sıralamada 2005 yılında ABD birinci sırada yer alır-

ken, Türkiye 60. durumda bulunuyordu. ABD sıralamada üç basamak düşerek, dördüncü olurken; Türkiye sıralamada 16 basamak birden geriledi.

e-Devlet'e hazır olma sıralamasında dikkate alınan kriterlere bakıldığında, Türkiye'nin internet kullanımı oranının yüzde 16.56, geniş bant internet erişim oranının ise sadece yüzde 3.76 düzeyinde bulunduğu görülüyor. Türkiye'de kişisel bilgisayar sahipliği oranının yalnızca 5.56 olduğuna yer verilen raporda, cep telefonu sahipliği oranının ise yüzde 71 olduğu belirtildi.

Dünya İlerliyor, Türkiye Geriliyor

BM e-Devlet'e Bakış 2008 Raporu, dünyayı 18 parçaya bölerek değerlendirdi. Türkiye'nin de içinde bulunduğu Batı Asya Bölgesi'nin 2005 yılında 0.4384 olan puanı, 2008 yılında 0.4857'e yükseldi. Batı Avrupa Bölgesi'nin 2005 yılında 0.6248 olan puanı ise 2008'de 0.7329'a yükseldi. Dünya ortalaması da 2005'te 0.4267 iken 2008 yılında 0.4514'e yükseldi.

Raporda, e-Devlet'e hazır bulunma listesinde Türkiye'ye 2008 için 0.4834 puan verildi. Türkiye'nin e-Devlet'e hazır bulunma puanının 2005 yılında 0.4960 olduğu dikkate alındığında gerileme yaşandığı görülüyor. Dünya genelinde e-Devlet'e hazır olma puanı yükselirken, Türkiye'de düşüş gerçekleşti.

Raporda Türkiye'nin içersinde gösterildiği Batı Asya Bölgesi bazında yapılan sıralamada ise Türkiye ancak 10. olabilirdi. Türkiye'nin yer aldığı Batı Asya Bölgesi'nde e-Devlet'e hazır olma sıralamasında birinciliği İsrail alırken, Birleşik Arap Emirliği ikinci ve Kıbrıs Rum Kesimi ise üçüncü oldu. İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri, Kıbrıs, Bahreyn, Ürdün, Katar, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Lübnan sıralamada Türkiye'yi geride bıraktı. Türkiye kendi bölgesinde ancak Umman, Azerbaycan, Gürcistan, Ermenistan, Suriye, Irak ve Yemen'in önüne geçebilirken, sahip olduğu 0.4834 puan ile bölge ortalamasının altında kaldı. ◀